

Hid:

UJ DEBRECZEN

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debreczen, Darabos-utca 7. szám. — Telefon 4 2. szám
Hirdetések árszabás szerin

II. évfolyam.

57. szám.

Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár helyben: egy óra 1 korona, negyedévre 3 korona. — Vidékre egy óra 1 kor. 50 fillér; negyedévre 4 kor. 50 fillér.

Debreczen, 1913.

Vasárnap, március 9.

A történelírás kezdete.

Lukács véletlenül igazat mondott, mikor azt állította, hogy a parlamenti naptár nem június 4-ikével kezdődik és hogy a történelírást nem lehet június 4-énél kezdeni. De ezen szokatlan igazságszeretete a tovább mondottakban már cserbenhagyta.

Ennek a parlamentnek naptár-története tényleg nem június 4-én kezdődik. Az erőszakos jogtörés napja csak természetesen következménye volt a munkapárt erkölcstelen születésének.

Ott kezdődik ennek a parlamentnek története: a munkapárt bölcsőjénél. A gyermek „erblich belastet“ volt. Szülei a korrupció és erőszak. Nem lehet csodálni a gyermeknek mind e két tulajdonságra való készségét.

Es nem csodálkozom, hogy nem akarják megérteni, mit gondolt Apponyi a lélektani elválasztó falak és ellentétek alatt.

Az erkölcstelenség bélyegét fájdalomosan érzik, de természetesen bevallani nem merik.

Nem hiszem, hogy a Magyar Bank 4 millió 800,000 koronája az egyetlen összeg volt, melyet Lukács bankoktól, vállalatoktól kizsarolt: ha el is fogadjuk azt, hogy ez a pénz választásokra ment, ami egyáltalán nem biztos, úgy nem is nagy ez az összeg, ha tekintetbe vesszük, hogy milyen rengeteg pénz fogyott el a Khuen-féle választásoknál. Bizonyára voltak ott más panama-csatornák is, melyek a pártkasszát megtöltötték. De ezek egyelőre nem érdekelnek minket. Egyet tudunk: Lukács közel 5 millió koronát tulajdonított el olyan pénzből, mely joggal az államot illette volna. És itt merül fel az a kérdés, melyet előbb említettem: egyáltalán nem látszik biztosnak, hogy a pénz a pártkasszába

folyt volna; talán ebben tévedett Dész: hiszen Tisza és Lukács állanak ezen kérdésben egymással homlokegyenes ellentétben.

Tisza ugyanis egy félhivatalos kommunikében kijelentette, hogy nem látta, nem ismeri az Elek-ügy aktáit. Ezt tehát el kell hinnünk.

Mit jelent ez? Jelenti azt, hogy Tisza, kinek a választásoknál, mint a párt legfőbb vezérének, mindenesetre volt betekintése és tudomása a pártkassza forrásairól, jóhiszeműen állítja, hogy a só és egyéb szerződésekből kifolyólag oda pénz nem folyt be; mert hiszen ez már jogosulatlan előny volna és az állam megkárosítása, amit Tisza bizonyára nem szentesítene.

Tisza szerint tehát állami üzletből kifolyólag nem folyt be pénz a pártkasszába. De hát akkor hová lett az a 4 millió 800,000 korona?

Lukács képviselőházi beszédében elismeri ugyan, hogy a pártkasszába „bizonyos ellenszolgáltatásért“ folynak be összegek, de azt már tagadja, hogy akár a sószerződés, vagy más szerződésből kifolyólag folyt volna be.

De hát akkor nem látja a munkapárt és annak lelki vezére, hogy ha elfogadja mindezeket az állításokat, ha elfogadja azt ténynek, amit Lukács mond, hogy a Magyar Bank-féle szerződésekből kifolyó 4.8 millió nem folyt be a pártkasszába, amit Tisza is állít teljes jóhiszeműséggel, hogy akkor olyan miniszterelnököt támogat, ki az államot 4.8 millióval megkárosította és még azzal a gyenge érveléssel védekezik, hogy ezt azért tette, hogy ezzel pártjának és szerinte közvetve az országnak használjon?

Ha ezt meggondolják a munkapártban, bizonyára megértenék, hogy mik azok a lélektani elválasztó falak és ellentétek.

Pallavicini György írta.

Hol a többség?

Talán érdekli az országot, hogy az a többség, mely a maga többségi szuverénitása nevében ül a nyakán (mert nemcsak Baloghynak van szuverénitása!) — hogy az a többség tulajdonképpen nincs is a világon! Ahogy tegnap keresztülhajsolták a harmjnc éves korhatárt ennek a munkapártból közel negyvenen nyíltan elene szavaztak — nem szólva azokról, akiket a Tisza terrorizmusa annyira lefegyverezett hogy nem mentek be szavazni, hanem künn maradtak a folyosón.

Ebből az következik, hogy ha nem csakis a lezengő bennsávyogodottak, hanem mind a többiek is eljöttek volna a Házba és megszavazták volna a korhatárt: akkor sem volnának (még a horvátokat is leszámitva) a Háznak többsége!

A korhatárszakasz volt a lényege a javaslatnak, s ennek a szakasznak nem volt többsége a Házban, melynek nevében törvénybe írják! Így tett ez a híres többség, s ez a «többség» szavaz meg nálunk negyvennyolc óra alatt olyan törvényt melyről a fő hajcsérja maga állítja, hogy a nemzet sorsa, jövője, élete fordul meg rajta!.

Mert tegnap «letérgyalták» a választójogi javaslat részleteit és elfogadták második olvasásban ma lesz harmadik olvasása, — a korszakos reformmunka végbement, s Tisza Istvánnal együtt most már az egész munkapárt hátát adhat az Uristennek, hogy megadatott nekik: nemcsak megoldanok a választójogi problémét, de megoldanok mint kisebbségnek, mely ha rövid a kardja, megtoldja egy Pavlikka! Most már számokkal sem lepezhetik, a többség jogairól szóló írásokkal sem, hogy itt egy csomó ember ült gépfegyverek mögé bujva, a nemzet nyakára. Nyíltan meg kell mutatniok, hogy amit csinálnak, az abszolutizmus, — nem is felvilágosult, csak — előtelet nélkül való!

Az Uj Debreczen szerkesztősége Darabos-u. 7.

Telefon 4-12.

A „Bikszádi“ Gyógy-ásványvíz természetes

vegyi alkatrészeinél fogva a legjelesebb. Gyógyhatása fölülmulja a hasonösszetételű külföldi ásványvizeket. Hurutos bántalmaknál páratlan. Az idei terméssü savanyu borral vegyítve kellemes ital. Kapható mindenütt. Árjegyzéket kívánatra küld a „BIKSZÁDI“ GYÓGYFÜRDŐ IGAZGATÓSÁGA.

VÁRNAI Á. és TÁRSA BUDAPEST, V. Erzsébet tér 19.

Elvállalják fizetéskeptelen cégek kiegyeztetését és moratoriumok kieszközlését. Elsőrendű összeköttetések és munkaerők. Csakis biztos eredményt kecsegtető ügyeket fogadunk el. Sürgöny vagy levélbeli meghívásra vidékre is ellátogatunk.

határozatot eszközölhetnek ki és annak alapján továbbra is élvezhessék jéradókukat.

Felhívatnak tehát a 85290—1912. K. M. sz. rendelet alapján az érdekeltektől állampolgárok hogy amennyiben igényjogosultsággal bírnak, igényüket közzéadják a jéradékok megállapító végzéssel, valamint meghatározással felszerelt ki-merítő beadvényben azzal a konzuli hivattal, amelynek kerületében az illetékes biztosító intézet székel.

A hatalmak és a béke.

Tartós havazás következtében a Csataldza-vonalon és Bulair előtt csaknem teljes szünet állott be a hadműveletekben. Drinápoly előtt is eredménytelenül dörögnek az ágyúk, még a mai napnak is a legérdekesebb eseménye tehát a janinai vár eleste. Janina kapitulációjának hadászati jelentősége alig van, de mindenesetre oly sikert jelent a szövetségesekre nézve amely fokozhatja harci kedvüket és hatását éreztetni fogja Albánia elhatárolásának kérdésében is.

Janina eleste után meg kell állapítani, hogy azok a bajok, amely a török hadsereget a nyílt csatatereken katasztrófából katasztrófába kergették, meg voltak a janinai helyőrségben is. Esszad basa, úgy látszik, maga is belefáradt a hosszú ellentájjásba és bár észak felől szabad volt az útja, meg sem kísérelte a menekülést, pedig alig négy napi járásra volt tőle Dsavid basa 15 ezer főnyi sereggel és azzal egyesülve, hosszabb időre lekötötte volna a szerb és görög hadsereg egy részét. Azzal, hogy Esszad basa huszonkétezer főnyi sereggel megadta magát, meg van pecsételve Dsavid basa albán seregének sorsa is, miután

Exotikus szállodák

A magyar embernek, ha utazni akar, csak pénzre van szüksége. És ha van elég pénz, akkor megváltja a «körutazási jegyét», összeesomagoltatja a podgyászát, felül a vonatra s ahol leszáll, ott bekvártélyoztatja magát egy középszerű szállodába. Mert a magyar ember Bécsbe vagy Németországba, vagy legfeljebb Londonba utazik; nálunk ezt értik utazás alatt. A külföldi ember előtt azonban nyitva áll az egész világ. Az angol ember például a kontinensre nem utazik, hanem csak átstrandul, s utazás alatt amerikai vagy ausztráliai utazást ért. Ezeknek az embereknek tehát egész más perspektívájuk van az utazás terén, mint a magyarnak. Ők az exotikus országokban ép oly otthonosok, mint mi a saját falunkban. Az exotikus vidékeken pedig nem lehet annyi kényelemmel utazni, mint Európában. Ott nincs expresszvonat nincs automobilközlekedés, ott tehát az idegennek a szálloda nemcsak hajlék és étkező, hanem szilárd vár és biztos kikötő az ismeretlen népek és szokások tengerében.

Ott, ahol az utazó a lakosság nyelvét nem ismeri s szokásaihoz nem tud alkalmazkodni, ott nem is mozoghat olyan elfogulatlanul, mint valamelyik európai városban. Az utas tehát egészen a szállodára van utalva s annak kvalitása jelentős befolyással van közérzésére. Annál a szerepnél fogva, amelyet Anglia a világkereskedelemben játszik, — egészen természetesen hogy az exotikus szállodák nagyrészt angol kézben vannak s még a német, vagy svéd szállodák is erre a mintára készültek. Ez az angol vagy amerikai stíl minden vonat-

az ellenben megszűnt területen magára hagyva a teljes megsemmisülés, vagy a kapituláció között van választása. Valószínű, hogy az utóbbira határozza el magát és akkor a nyugati harctéren már csak a skutari helyőrség lesz egyetlen mentsvéra annak a 150 ezer főnyi seregnek amelyet a héboru kitérésekor egy tehetségtelen hódvezetőség odadobott a háromszor akkora ellenség marfajékul.

Görögországban természetesen nagy az önöm Janina eleste miatt. A londoni nagyköveti reünión fog ugyan elődni Janina hovartartozandóságának kérdése, de ez a döntés Esszad basa kapitulációja után már nem is kétséges, amint hogy a hármasszövetség eddig nem emelt komoly kifogást az ellen, hogy Janina Görögországhoz legyen. Monarkiánk és a szövetséges társai csak ahhoz ragaszkodnak, — hogy Skutari Albániáé maradjon s ebben nem tudja befolyásolni őket Nikitának az a fenyegetése sem hogy csak akkor megy bele a béketerágyalásokba, ha Skutari neki ígéri. Különben is Nikita állásfoglalása nem veszélyezteteli a békét, mert az nélküle is megköthető.

Konstantinápolyi jelentések szerint azonban a béke körül egyéb nagy bajok vannak. Az ifjú-török komitében ismét a nacionalisták ke- rekedtek felül és a tisztikar is lázong arra a híre hogy az új török kabinet hajlandó Drinápolyról lemondani. Ehhez járul, hogy a szövetséges Balkán-államok nem lelkesednek a hatalmak békekötvetéseért. Másrésztől azonban nem adják fel a reményt, hogy a szövetségesek nem fogják visszautasítani a felajánlott medációt, annyival kevésbé, mert azzal semmilyen kötelezettséget nem vállalnak.

A Hamidie legendája.

Konstantinápolyból jelentik: Egy bécsi lapnak az a híre, mely szerint a Hamidie cirkáló Hagjón-Oroszóból előt gőrg torpedókat megadott és hármat közülök elsüllyesztett, itt nem talált hirtelre, mert erre vonatkozólag egy jelentés sem érkezett.

Az «Istihbarat» lapudósító közli azt a hírt, mely különben sehonnán sem nyer megerősítést hogy ma a görögöknek a kisázsiai

közésában higienikus, kényelmes s csak egy nagy hibája van: a rossz konyha.

De kellemetlen sok helyütt — különösen Indiában — a rossz kiszolgálás is. Itt tulsok a szolgáló, akik azonban nem dolgoznak semmit. Ottani bennszülöttek lévén, fajuk sajátos lustaságát nem tudják levétközni. Egy európai szolgáló többet dolgozik, mint ezek a sárga-, fekete- vagy vörösbőrű herék, akiknek nevetséges hatáskörük van, — az egyik például csak cipőpótol, a másik csak csomagot hord — s bár egész nap tömegesen henyélnek, még sincsenek soha kéznél, ha szükség van rájuk.

Az egyiptomi szállodák épen olyanok, mint a Földközi tenger mentén lévő többi modern, kényelmes klímá-szállodák. Ezekről tehát nem kell beszélni. Annál különösebbek az indiai szállodák, amelyek közül csak Bombayban és Ceylonban vannak kényelmes hotelek. Az ország belsejében lévők inkább a menhely jellegével bírnak. Agyrühét itt nem kapni s azért az angol utazó minden ilyen rekvizitumot magával viszen.

Ép így szükséges egy saját szoba, aki egy kicsit főzni is tud. Rettenetesen kellemetlen a sok patkány, amelyek szinte elrepi az ember holmiját. Még szinte szerencse, hogy senkinek sem szabad a szobáját 24 óránál tovább megtartani ha egy új vendég érkezik, aki a szobát akarja. Ezek után senki sem állíthatja, hogy Indiában utazni a legkellemesebb dolgok közé tartozik. Vannak utazók, akik Indiában hetekig maguk főztek maguknak, s hetekig nem aludtak rendes ágyban.

Annál kellemesebb a globetrotternek a jávai szállodái éjtel, amelyre rányomja bélyegét a hollandi tisztaság és csín. Aki csajádjával

partokon megkísérelt partraszállást a Hamidie megakadályozta.

A «Jeune Turc» ma jelenti, hogy a Hamidie cirkáló a hadügyminiszterhez érkezett jelentés szerint biztos helyen van.

Péterváron remélnék.

Pétervárról jelentik: A nagyhatalmak azt hiszik, hogy Bulgária, Szerbia és Görögország már a legközelebbi napokban megadják a választ a közvetítő javaslatokra. A porta hozzájárult a bolgár-török határ oly megállapításához, amely Drinápoly átengedését foglalja magában, csak azt szeretné, hogy a feltételeket ne tegyék még közé, mert fél, hogy Konstantinápolyban lázadás üt ki. A független Albánia alakításának kérdését, valamint a török birtokok felosztását a hatalmak javaslata nem érinti. Nyitva hagyja az a hadisarc kérdését is. Hír szerint a nagyhatalmak nem idegenkednek attól, hogy a török államodóságok egyrésze amely a Balkán-államokra esnek, hadisarc alakjában megtérüljön.

A leszerelés késik.

Pétervárról jelentik: Általános feltűnést kelt hogy ma sem jelent meg a cseri ukáz a leszerelés elrendeléséről. A «Rjecs», amelynek a külügyminiszteriummal való kapcsolata köztudomású, ma számában közli, hogy a demobilizáció a legközelebbi napokra sem várható, mert illetékes helyen nincs hír róla, hogy az osztrák-magyar monarchia az orosz határon megkezdte volna a rendkívüli katonai intézkedések megszüntetését. Egy bizonyos, nevezetesen az hogy a két nagyhatalom közt lényegesen javult a viszony és ha a demobilizáció késik annak csupán az a magyarázata, hogy a két külügyminiszterium mindeddig nem tudta megtalálni annak a módját és formáját, miképpen adja köztudomásul a leszerelés tényét.

Párisból jelentik: Itteni diplomáciai körökben úgy tudják, hogy Oroszország és Ausztria-Magyarország közt befejezett tényleg tekinthető a meg egyezés, csak bizonyos nehézségek vannak még a leszerelés megkezdésére nézve. — Oroszország ugyanis elvárja, hogy a monarchia járjon elől a jó példával, mert elsőnek legyverkezett az orosz határ mentén.

érkezik ide, az egy kis külön kerti pavillont kap, s csak luxushelyiségek, irodák, ebédlő stb. vannak közösen. Az ebéd jó, a kényelem teljes. És nagy könnyebbség az is, hogy a nollandok itt megszabadítják az embert az egész Ázsiát lenyűgöző angol etikett alól. Mig Indiában odaát még akkor is szmokingban és frakkban eszik az ember, ha maga kénytelen megfőzni az ebédjét, addig itt kényelmes pagodákban puha szalma kalapban védekezhetik a nap izzó sugarai ellen. Valóban ez az egy hely, ahol az ember a szállodák paradicsomában érezheti magát.

Kína nagy kikötővérosaiban a szállodák roppant drágák. A berendezés itt is egészen modern, de a mindjobban elhatalmasodó kínai szokások tönkreteszik a kényelmet. A boyok, akik ott kiszolgálják, pl. csak este adnak be mosdóvizet amelyet még az éjjel ki-űntenek s aki reggel mosdani akar, az — ha megpukkad, se kap mosdóvizet. Ilyen apróságok bosszantják Kínában az európaiakat, akik csak a kínai szokások hiúsága vigasztalhat meg. Ezek ugyanis ambicionálják maguknak a jó főztőt.

Színfe hihetetlen állapotok uralkodnak a Csendes Óceán Fidzsi szigetén, ahol a legnagyobb szállodákat a tűzhányók tövébe építették. Így aztán az idegen mindig ki van téve a vulkanikus kitérések veszedelmének, s ha eze ket el akarja kerülni, akkor a vadaknál kell szállást keresnie.

A délamerikai szállodák elég bizalomgerjesztők, csak — revolver nélkül nem tanácsos bennük megszállni. Mert ott a jegnyugodtabban kirabolják az utast, esetleg el is teszik láb alól.

Törökország lemond a szigetekről.

Konstantinápolyból jelentik: A porta kész lemondani az Aegei tengeri szigetekről, azoknak kivételével, melyek a Dardanellák közelében vannak.

Összeesküvés Mahmud Sejket ellen.

Konstantinápolyból jelentik: A csataldzsai tábortól harminc tiszt megszökött és a fővárosban rejtőzött el. Aljótól összeesküvők a szökevény tisztek, akiket Vahid Eddin herceg rejtget és ezért a herceg palotáját rendőrség tartja bekerítve, hogy a szökevény tiszteket elfoghassa.

A stambuli mecsetek falain ma jézító plakátokat találtak kiragasztva. Nagy aggodalmat kelt a helani nevű mohamedén titkos egyházi szekta mozgalma amely bevallotta csak a szabadságharc ellen irányul és célja a vallás tisztaságát megóvni, tényleg azonban összeesküvést foglalt a mai kormány ellen. A fővárosban minden eddiginél szigorubbak az óvatossági intézkedések.

A mai szelamlikra a helyőrség valamennyi csapata kivonul, hogy távol tartsa a tömeget, mert állítólag tüntetni akar a nép a kormány ellen, mikor a szultán hirtelen a szelamlikra megy. A fővárosban a legkalandosabb hírek keringenek és hiteltre találnak.

A Balkán-szövetség válasza.

Belgrádból jelentik: A Balkán-szövetség kormánya megállapodtak egymással arra a válszra nézve amelyet a nagyhatalmak diplomáciai képviselőinek adni fognak a közvetítési ajánlatra. Mind a négy állam kész elfogadni a medjációt, azonban feltételeket szab, nevezetesen előre kijelenti, hogy hadikérpőtás nélkül nem köt békét, az összeg meghatározását ellenben a nagyhatalmakra bízva a négy kormány. A válasz követeli Drinápoly és Skutarit. Janjéről azonban nincs szó, mert azóta a véros meghódolt tehát szó sem lehet arról, hogy a hatalmak Janjének birtokát elvitathassák. Azt is fogadják a Balkán-szövetség, hogy a medjáció idejére fegyverszünet legyen de csak meghatározott napokra.

„APOLLO“ mozgó színház

Piac- és Miklós-u. sarok. Igazgató: Deési Alfréd. Folytonos bemenet. Telefon 762.

Szenzációs. Ujdonság
Itt először. **A trónörökös.** (A trón szármolyánál.) Dráma 5 felv.
Pathé Hirado Multheti világesemények. És több humoros kép, csupa ujdonságok a 2 és fél óras műsor keretében

Modern és a legjobb VILLAMOS berendezések
rendelje meg
Földvári-nál
üzleti telefon 168 — gyári telefon 816.
Tanuló felvétetik.

Színház.

1913. március 8-án, szombaton, C) bérletben:

ELNÖKNÉ.

Vigjáték.

Heti műsor:

Vasárnap délután: **Vig özvegy** operette. Mérsékelt helyárakkal. Bérletszünet. — Este: **Triplé dráma**. Sebestyén Géza, a Magyar Színház művészeinek fellépte. Kis bérlet.

Hétén: **Frankfurtiak vigjáték**. Sebestyén Géza fellépte. A) bérlet.

Kedden: **Velenczei király, színmű**. Sebestyén Géza fellépte. B) bérlet.

Szerdén: **Éva**, operette; C) bérlet.

Csütörtökön: **Elnökne, bohózat**, A) bérlet.

Pénteken: **Nebántsvirág**, operette. B) bérlet.

Szombaton: **Szigligeti ír 1848, új korszak**, létványos színmű. Ujdonság. C) bérlet.

Vasárnap délután: **Milliórdos** kisasszony, operett. Mérsékelt helyárakkal. Bérletszünet. — Este: **Cigánybáró**, operett. Réthy Laura vendégjátéka. Kisbérlet.

ELNÖKNÉ.

(Először adták Debreczenben 1913. márc. 7-én.)

Hjéba, akármint is beszélnek az ilyen «jé-hé»-nak és értéktelennek mondott darabok ellen hjéba nagyképűsködnek, hogy hol itt az irodalom, a magasabb művész színvonal, az erkölcsi intenció: a francia íróktól a technikai készséget a szédületes cselekvénybonyolítást és a ragyogóan virtuóz, könnyed és friss dialógusokat nem lehet elvitatni.

Ne akarjunk erőnek erejével szörszálhasogatók lenni: bohózatban ne keressünk komoly darabokra való elemeket, fenségesebb céjzatókat; bíráljuk meg, megtalálhatók-e azok a kellemek a bohózatban, melyek nélkül — legyen bár a meséje akármilyen mulattató is — a bohózat csak fanyar és élmős multság. Már pedig hogy ezen kellékeknek nincs-hijjával Weber és Hennequin új darabja, azt hiszem, senki sem vonja kétségbe. Sőt még akik bizonyos tendenciát is keresnek bohózatban, azt is megtalálják az Elnökne-ben. Finom éllel persziflélt politikai figurák vannak a darabban, úgyesen beállított keretben.

Mulatságos helyzetekben páratlanul gazdag bohózat ez az ujdonság. Nem fogunk ki a nevetésből, nincs időnk lélegzetet venni, karikacsapásként játszódik le előttünk az esemény, szédületes gyorsasága magával ragad. Meglehetősen szimpla történet, de az epizódoknak — s éppen ebben feiülműhatatlanok a franciák — pompás lebonyolításával.

Ezek után — bár kétségkívül legnagyobb mértékben: magában a darabban rejlő elméség — bizonyos mértékben az előadás is fokmérője a sikernek. Az Elnökne-nak ügyes színházatala nagy és nehéz feladatot ró a színészekre de különösen a rendezőre. Villámgyorsan kell leperegni a jeleneteknek, mert a vontatottság óriási hátrányára van a hatásnak.

Keménynek dícséretes buzgalmát méltán emelhetjük ki, a siker oroszlánrésze őt illeti. Mint színész mint rendező egyaránt kiváló produkált. Kiss Mariska, Gobette szerepében, nagyon jó volt, H. Serfőzy Etel, ki a címszerepet játszotta, kiváló kvalitásainak újabb tanubizonyosságát adta. Vámos Gizi Angéle költ szerepében igen kedves volt. Arday Vilma, aki Fricointe szobaleányát adta, feltűnt közvetlen, természetes játékával. A nők közül még Vajda Ilonkát kell megdicsérni. A férfiak közül Lajthay volt a legjobb, valóságos kabinetalakítást nyújtott. Szilágyi a miniszterelnököt játszotta szép sikerrel. Szabó öltetes, igen jól kidolgozott alakítása elismerésre méltó színészi produkció volt. Lévai Farkas nyiltszíni tapasztalt is kapott; Kormos, Pető és Székely kisebb szerepekben kifogástalanul megállották a helyüket. A színházban elég sokan voltak és nagyon jól mulattak a darab vjdamságain s a színészek öltetes játékán. **Ernosz.**

SZÍNHÁZI HIREK.

Vasárnap délután 3 órakor mérsékelt helyárakkal a Vig özvegy nagyoperett kerül színre a címszerepben Zilahyné S. Vilmával.

Ifjusági előadás. Az igazgatóság a husvéti szünetek előtt még egy ifjusági előadást rendez szombaton f. hó 15-én. Színre kerül «Az igméndi kis pap.» Berczik Árpád nagy-sikerű népies színműve.

Sebestyén Géza vendégjátékai iránt élénk érdeklődés mutatkozik. Ma már az összes előadásokra lehet jegyeket váltani. Ejső fellépése holnap vasárnap este lesz (kisbérletben), színre kerül «Triplé» színmű, amelyben a darab egyik műszerepét, Svengélit játsza. Kivüle a főszerepeket Halasy Mariska (címszerep), H. Serfőzy Etel, Uti Gizella, Pethő Pál, Szilágyi Ernő, Lajthay Károly, Szathmáry Ferencz, Kormos F., Szűszhalmy György, Faikas Pál stb. játsszák.

Szozer Ilonka és Pázmán Ferencz. A városi színház vezetősége megnyerte három estén át való vendégszereplésre Szozer Ilonkát és Pázmán Ferenczet. A tanácsa lhatározta, hogy a helyáratok ez alkalomból 25 százalékkal felemeji.

Megvásárolt színdarab. A városi tanács a kezelése alá jutott színház szezonzégi ságeréről gondoskodott; megvásárolta a «Cigányprimás» című darab előadási jogát 500 koronáért.

!! Olcsó hirdetések !!

Reggelizés előtt félpohár

Schmidthauer-féle
Használata valódi állás-gyomertajosoknak, szék-szerelésben szenvedőknek.

Használható Debreczen és vidékén minden gyógyszerertáiban és jobb fűszerüzletben.

Igmándi keserűvíz

Az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Kis üveg 40 fill. Nagy üveg 60 fill.

HIREK.

— **Vasárnapi istentiszteletek.** Vasárnap a református templomokban a következő sorrendben tartatnak meg az istentiszteletek: a Nagytemplomban prédikál Dicsőfi József lelkész, a Kistemplomban 9 órakor Gáborjánj Szabó Gábor segéd-lelkész, 11 órakor Hajdu Gyula segéd-lelkész, Kossuth-utcai templomban Nagy Márton hittanhallgató, az Isporiá-templomban Uray Sándor lelkész, a Városi szegényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár, a Csapókeri imaházban Kovács János vallás-oktató lelkész, a Homokkeri imaházban Boér Károly vallás-oktató lelkész.

— **Ingyenes mese-délután a Szabad Iskolában.** Holnap, vasárnap délután 3 órakor az Ipartestület dísztermében tartja a Szabad Iskola a félévben utolsó mese-délutánját, amely az eddigieknél ugyiszólván nagyobb szabású lesz. A Kossuth-dalkör nyitja meg és zárja be a tanulmányosnak élvezetesnek kinyúló mese-délutánról melynek keretében több vidám, érdekes mese fog elhangzani.

— **Főjegyzőválasztás Derecskén.** Az úresedésben volt főjegyzői állásra ma választották meg Derecskén nagy lelkesedéssel, egyhangulaga szerepelt a körjegyzőt: Barta Ferenczet. A választás után nagy bankett volt, az új főjegyző tiszteletére, amelyen számos felkészítő hangzott el.

— **Pénzkiosztás a szegények között.** Néhány Vecsey Viktor végrendeletében a városi szegényeknek 491 korona hagyott olyképpen, hogy azt a rendőrfőkapiténység ossza ki az illetők között. A jelzett összeget folyó hó 10-én, hétfőn délután fél 3 órakor fogják kiosztani a levő épületében az arra érdemes és ott jelentkező szegények között.

— **Felhívás a munkanélküliekhez.** A rendőrfőkapiténység felhívja a város munkásságát, hogy mindazok, akik az általános nagy munkahiány következtében éhhaláljukon kívül huzamosabb idő óta munka nélkül vannak, saját érdekükben a szervezett munkások szakszervezeténél, a nem szervezett munkások pedig a rendőrfőkapiténység közigazgatási ügyosztályánál, Szent Anna-utca 9. szám., I. emelet, 17. ajtó szám alatt, a hivatalos órák idején, délután 8-tól 1-ig, folyó hó 10. és 11. napján (hétfőn és kedden) okvetlen jelentkezzenek.

— **Öngyilkosság szerelemből.** Tegnap este 8 óra körül a Nyíl-utca 22. számú ház előtt egy ismeretlen, 18 év körüli szőke, magas, munkás kinézetű fiatal ember összeesett. A mentők be szállították a kórházba, ahol anélkül, hogy eszméletre tért volna meghalt. Ma aztán megtudták hogy ki volt a szerencsétlen ifjú. Biri Eszter 45 éves, Tisztvisei-telepi Jakos, Biri Lajos nevű, 19 éves fiát ismerte föl a halottban, aki Püspökladányban gyógyszerári laboráns volt ahonnan mérget vett magához s mivelhogy a leány, akibe szerelmes volt, érzelmét nem viszonozta, a mérget bevette s rövid szenvedés után meghalt.

— **A «Vasárnapi Ujság»** március 9-iki száma nagyon érdekes képeket közöl Balaton jégéről, a színházak újdonságairól, az orosz cári család háromszáz éves jubileumáról, a londoni dökckokról, a politika eseményeiről, Hajdúvármegye új székházáról stb. Szépirodalmi olvasmányok: Kvassay Ede új regénye, Szébenyei József novellája, ifj. Wlassics Gyula és Mezei Sándor versei, egy érdekes francia regény, Schöpflin Alaaér színházi cikke, Szép Ernő

cikke. Egyéb közlemények: aktuális képek a politikai mozgalmakról, pécsi divatképek gróf Andrássy Dénes arcképe s a rendes hetj rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték, stb. A «Vasárnapi Ujság» előfizetési ára negyedrőve öt korona, a «Világkrónika»-val együtt hat korona. Megrendelhető a «Vasárnapi Ujság» kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.) Ugyanígy megrendelhető a «Képes Néplap», a legolcsóbb újság a magyar nép számára félőve két korona 40 fillér.

— **Házbontás emberáldozattal.** Hajdúvármegyei jelentő tudósítónk: Ma dében fél 1 órakor egy épület lebontásánál dolgozott Ötvös Lajos 42 éves, családos napszámos. Bontásközben a fal egyrésze ródott a szerencsétlen emberre. Mire a borzasztó robajjal összedőlő épület romjai alól sikerült kiemelni, már halott volt. Felesége és gyermekei egyetlen támaszukat veszítették el benne. A hatóság elrendelte a vizsgálatot arra nézve, vajjon nem büntetés könnyműködés okozta-e az összeomlást?

— **Szabad Iskola.** Hétfőn délután 6 órakor dr. Kovács Gábor egyetemj. m. tanár előadást tart a Szabad Iskolában «A háború szociológiája» címen. A most befejezéshez közeledő balkéni háború ad aktuálitást ennek az előadásnak, amely szociológiai alapokon kutatja a háború jelentőségét, az államok kialakulásában való fontos szerepét, gazdasági munkához való viszonyát. De a háborúnak a gazdasági élet átalakulása és a technika fejlődése nyomán való átváltozása is megállapítást nyer előjövő okaival együtt ebben az előadásban, amely a fegyverkezés mértékével s ennek hatása alatt a pacifizmus kérdésével is foglalkozni fog. Bizonyára nagyszámú érdeklődőt fog vonzani ez az előadás, amely a Szabad Iskola rendes előadói helyén (Simonffy-u. 1—c. II. em.) tartatik meg.

— **Rossa benyomást** gyakorolnak a ferdére taposott cipősarkok. Utasítsa azért cipészét, hogy cipőit azonnal bersonozza, vagyis valódi Berson-gummisarkokkal lássa el és önnel eléri, hogy cipői állandóan elegánsan maradjanak.

— **Egy népszerű. A „Moll-féle sóborszesz”,** által a betegeknek egy épp o y gyógyhatásu, mint olcsó szer nyújtatik köszvényes és csúsz bántalmaknál, sebeknél és daganatoknál. Egy üveg ára utasítással együtt 2 korona. Szétküldés naponta utánvéttel. **Moll A. gyógyszerész,** cs. és kir. udv. s. állító által, Bécs, I, Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerterekben és anyagereskedésekben határozottan **Moll-féle készítmény** kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával.

A Debreczenvárosi Takarékpénztár r.-t. üzlethelyisége Piacz-utca 42 szám alatt azonnal kiadó. Értekezhetni Dr. Polgár Dániel irodájában ugyanott.

Legújabb.

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Nagy dinamitrobbanás egy kikötőben.

London március 8. A baltimori kikötőben 340 kg dinamit felrobbant, amely óriási kárt okozott azonkívül 100 ember meghalt és 30 súlyosan megsebesült.

A képviselőházból.

Budapest, március 8. A képviselőház mai ülését délelőtt háromnegyed 11 órakor Szász Károly alelnök nyitotta meg.

Darvai Fülöp előterjesztette a házszabály-revizióra vonatkozó törvényjavaslatot.

Tudomásul vették a pénzügyi bizottság két rendbeli jelentését.

A legközelebbi ülés szerdán lesz.

A házszabály-revizió ezen az ülésen lesz letárgyalva és a Házat félőve elnapolják.

A választójogi törvényjavaslat és az ellenzék.

Budapest, március 8. Most hozzák nyilvánosságra, hogy egyidőben Apponyi Albert, Andrássy Gyula és Károlyi Mihály grótok a radikális választói jog ügyében tárgyalásokat folytattak Tisza Istvánnal. Andrássy különösen ellene volt a radikális választói jognak, amíg Károlyi azt a kijelentést tette, hogy: ily körülmények között itthagylak benneteket és Justhékhoz csatlakozott. Andrássy ellenmínd élesebb hangok hallatszóttak és ma sncsenek vele tisztában, hogy Andrássy mit akar, mert a választói jog kiterjesztésére vonatkozólag még mindig hallgat.

Távozik a kormány.

Budapest március 8. Mínt határozott ténylet beszéljük, hogy a Lukács-kormány helyéről a legközelebbi időn belül eltávozik, úgy természetesen Tisza István is a Házelnöki székéből.

Lukács utódjául Láng Lajos báró van kiszemelve, aki tárgyalásokba fog bocsátkozni az ellenzékkel s minden tőlük és különösen Justh Gyulától függ aki ma reggel érkezett meg Budapestre ahol igen sokan várták és nagy üljenezésekkel fogadták.

Domahidy főispánból államtitkár lesz.

Budapest március 8. Parlamenti körökben mínt befejezett dolgot beszéljük, hogy Domahidy Elemér, Hajdúvármegye és Debreczen város főispánja közoktatásügyi államtitkár lesz és hogy kinevezése legközelebb már meg fog történni. Domahidy Elemér főispánt Hajdúvármegye és Debreczen református lakossága különösen népszerű és kedvelt embernek ismeri s mínt reformátust, ohajtják a miniszterium illető osztálya élére állítani.

A Házszabály revízió.

Budapest, március 8. Tisza István ma közölte a hírlapírókkal a házszabály-revizióra vonatkozó törvényjavaslatot, mely szerint a renjtens képviselők elsősorban a Ház megkövetésére lesznek kötelezve, azután következik a jegyzőkönyvi megróvés és a kizárás, pénz büntetéssel súlyosbítva.

A pupos szörnyeteg.

Érsekújvár, március 8. Laszvad községben egy Páloska Dezső nevű, 130 centiméter magas pupos nyomorék, csuf emberke, Tóth Lujza öt esztendőes leányt a temetőbe csalta, majd megberstelenítette azután ruháit letépte s egy hitvány 4 filléres bicskával agyonszurkálta, azután gyomrát felhasította, beleit kiszedte és széjjel dobálta. Rémtettének elkövetése után a sirokról a keresztekét kiszedte, azokból tüzel rakott és mintha semmi sem történt volna, a tűz mellé fefeküdt és ott melegedett. Ily állapotban találtak rá és a szerencsétlen leányra.

Nez raba neki az ember, Járhat bármely rongyosan, mert Mielőtt a

Borsonsarok

Délig járát ottól kapok.

Borsonművek

Budapest

Közgazdaság.

Gyümölcsészeti tanfolyam

lelkészek, tanítók, gazdák és kertészek számára.

A m. kir. Földművelésügyi miniszter értesítése szerint Budapesten [a m. kir. kertészeti tanintézetben] folyó évi ápr. hónap 15-től 18-ig, valamint folyó évi szeptember hó 16-tól 19-ig bezárólag, továbbá Kolozsvárott (a m. kir. gazdasági akadémiánál) folyó évi ápril. hónap 8-tól 11-ig, valamint folyó évi szeptember hó 23-tól 26-ig 4-4 napos gyümölcsészeti tanfolyamok fognak tartatni. Célja a tanfolyamoknak:

a.) hogy a fiatalabb lelkészeknek a gyümölcsstenyésztés iránt. érdeklődése felkeltessék és nekik alkalom adassék arra, hogy a gyümölcs tenyésztésben némi kiképzést szerezzenek.

b.) hogy a gyümölcsfa tenyésztésnek és gyümölcstermesztésnek feltételeit módjait és természetes következményeit megismerve és megkedvelve e hasznos és nemesítő foglalkozásnak művelői, tanítómesterei és buzgó terjesztői legyenek. Ennek biztosítása végett ugyanazok, a kik a tavaszi 4 napos tanfolyamok valamelyikében résztvettek, ugyanazon a helyen az őszi 4 napos tanfolyamban is kötelesek részt venni, mert az őszi tanfolyamok a tavasziak folytatását képezik és azok kiegészítésére szolgálnak.

Ugy a budapesti, valamint a kolozsvári tanfolyamokra külön-külön csak 12 lelkész fog az állam költségére felvételt és ezek egyenként egy tavaszi valamint összesen 11 öszt. vasuti menetjegy árának megtérítésén kívülnapi 6-6 korona ellátási díjat kapnak.

Felhívtnak azon lelkészek, kik ezeken a tanfolyamokon résztvenni óhajtanak, hogy 1. koronás bélyeggel ellátott kérvényeiket folyó évi március hó 15-ig bezárólag közvetlenül hozzám terjesszék fel, megjegyezvén kérvényében azt, hogy a budapesti, vagy a kolozsvári tanfolyamokra kérik a felvételüket. Ezen határidőn túl beérkező kérvények nem vétetnek figyelembe. A kérvényben a folyamódó lakóhelye, [vármegye] község] életkora, nyelvismere, valamint az is feltüntetendő, hogy a vidék melyben lakik, kedvező e gyümölcs tenyésztésre.

Az a lelkész, a ki már ilyen tanfolyamon részt vett, nem pályázhatik.

Az állami ellátási díj mellett felveendő lelkészeknek kívül fel fog még vétetni a tanfolyamok egyikére 3-4 földbirtokos, gazdasági kertész is, kik azo ban állami ellátásban nem részesülnek.

Ez utóbbiak kérvényeiket ugyancsak folyó évi március hó 15-ig terjesszék be közvetlenül hozzám.

Ezenkívül tanítók és kertészek részére gyümölcsészeti tanfolyam lesz még Algyógyon Baján, Nagybányán, és Pápán még pedig:

1. Algyógyon a m. kir. Földmives iskolánál folyó évi ápr. hó 8-tól 11-éig, valamint folyó évi szeptember hó 9-től 12-ig bezárólag.

2. Baján, a m. kir. kertészegéd iskolánál folyó évi ápril. hó 2-től 6-ig, valamint folyó évi szept. hó 2-től 5-ig bezárólag.

3. agybányán, a m. kir. gyümölcsvédelmi kísérleti állomásnál folyó évi ápril. hó 2-től 5-ig, valamint folyó évi szept. hó 2-től 5-ig bezárólag.

4. Pápán, a m. kir. földmives iskolánál folyó évi ápril. hó 15-től 18-ig valamint folyó évi szept. hó 16-tól 19-ig bezárólag 4-4 napon át.

A szerkesztésért felelős: a lapfőmunkatárs.

NYILT-TÉR

Serravalló's

Vasas Kina-bor.

Kittüntetve 1906. évi bécsi Hygienikus kiállításán.

Az állami díjjal, oklevéllel és aranyéremmel.

Erősítő-szer gyengélkedők lábadozók és vérszegény betegeknek. Étvágygerjesztő idegerősítő és vérjavító-szer.

7000-nél több orvosi ajánlat.

Kiváló íz.

J. SERRAVALLÓ cs. kir. udvari szállító Trieszt-Barkola.

Kapható a gyógyszerárakban 1/2 L. üvegekben 2.60 Korona 1 L. üvegekben 4.80 K.

Évszázadok óta ismert

WATTONI FÉLE
GLESSHÜBLER
SÁVANYÚVIZ

A legjobb gyógyító

segítő gyógyító lényező
Karlsbad, Marienbad,
Franszbadi sth.
kuráknál; mindig
hasznos bevált.

25000 óra

1 db kor. 2.50.

Legújabb párizsi fazon, 36 óráig pontosan járó, aranyozva, 18 karátos aranyból, 3 évi jótállással csak kor. 2.50, 2 db kor. 4.80, 5 db kor. 11.30. Egy legújabb fazonú párizsi aranyozott lánc 50 fillér, — lánc kor. 1.25.

Kozmikumot kizárva. Nem teliszórt a pénz vissza.

Utánvét mellett szállít az óra áruház:

A. KAPELUSZ

KRAKAU (Ausztria) Dietelgasse 782 5-8

Darabos utca 7. sz

magas földszinti ház,

mely áll egy 4 szobás utcai lakásból és egy 2 szobás utcai lakásból; e lakások alatt végig most egy nyomdai műintézet van,

f. é. március 14-én

délelőtt 10 órakor

a törvényszék árverési termében dr. Galánffy János kir. közjegyző jelenlétében fog eladatni.

Kikiáltási ár 4400 korona. Árverezni szándékozók tartoznak 770 koronát készpénzben letenni, esetleg a felajánlandó összeg 10% át.

A ház most évenként tisztán 2400 koronát jövedelmez.

A szép haj

nagy dísz és ócsaság. A gondatlanul haj visszataszítóan hat, miért is ajánlatos, hogy már a legkorábbi ifjakorban kezdjük meg a haj rendszeres tisztítását és gondozását

fekete fej

jegyi

sampunnal,

amely a fejbőr és haj minden kiváló tisztaságát előidézi és a haját a legkedvezőbb úgyszólván megőrzi. A ritkaságok és a hajszálak törése megakadályozza.

Az a siker, amelyet a mindenütt ismert és kedvelt **Ibolya-sampun** a **fekete fejjel** napról-napra terjed, abból is megállapítható, hogy egész sor kétes értékű népszerűt hoztak forgalomba, a mi miatt vásárlásnál különös gondossággal kell ügyelni a mellékelt védőjegyre. **Ibolya-sampun** a **fekete fejjel** enyhe, teljesen ártalmatlan készítmény, míg a viszketőket azorint az orvosságok gyakran ártalmas anyagokat tartalmaznak és így a haj racionális

Védőgy gondoskodás helyett kihullását idézik elő. **Ibolya-sampun** a **fekete fejjel** eredeti **esomagoc** -**kekben** 30 fillérről kapható minden gyógyszerárúháznál, drogériában, illatszert és eszapanüzletekben és fodrázáraknál is. A hol nincs meg az eredeti preparátum, vagy hamisítványt kínálják helyette, ott forduljanak a főraktárhoz:

Faiszl Ferenc, Budapest, VI., Mozsár-utca 12.

A honnan közölni fogják a legközelebbi elárulást címűt vagy 240 kor. előzetes bekielölés ellenében bérmentesen küldenek 8 esomagocot. Utánvétellel való küldésnél 55 fillérrel több.

Hans Schwarzkopf, G. m. b. H. Berlin N. 37.

MEZŐ ARMIN

épületta, deszka és cserépkereskedés

Wesselégyi-tér 6. sz. alatt

(Berta-gözmalom mellett.)

Kartelen kívül, tehát olcsó árak.

Mindenkinek saját érdeke, hogy szűkeglétét

állam szerezze be